

Wykaz ważniejszych skrótów	13
Wstęp	15

CZĘŚĆ PIERWSZA
PRZYCZYNY KRYZYSU MORALNEGO
W OKRESIE POSTTOTALITARNYM W POLSCE

Rozdział I
Cechy społeczeństwa posttotalitarnego

1. Cechy pozytywne społeczeństwa posttotalitarnego	30
1.1. Realna wolność	30
1.2. Poczucie bezpieczeństwa narodowego	31
1.3. Możliwości kontaktów z innymi narodami	32
1.4. Wolność słowa	34
1.5. Wolność wyznania	35
1.6. Poznawanie prawdy	36
1.7. Możliwość inicjatywy gospodarczej	37
2. Cechy negatywne społeczeństwa posttotalitarnego	37
2.1. Brak poczucia realizmu społecznego	38
2.2. Lęk przed przyszłością	42
2.3. Poszukiwanie winnych złej sytuacji materialnej	44
2.4. Utrata pamięci historycznej przez społeczeństwo	48

2.5. Idealizowanie okresu totalitarnego	49
2.6. Obojętność polityczna społeczeństwa	52
2.7. Poczucie zagrożenia	53
2.8. Wyższość „mieć” nad „być”	57
2.9. Nowy rodzaj przestępstw w okresie posttotalitarnym	58
2.9.1. Handel dziećmi	59
2.9.2. Mafie – gangi	62
2.9.3. Napady z użyciem broni palnej	63
2.10. Podsumowanie rozdziału	64

Rozdział II

Teologiczne wyjaśnienie istnienia zła moralnego

1. Grzech pierworodny	68
1.1. Grzech pierworodny w Starym Testamencie	69
1.2. Grzech pierworodny w Nowym Testamencie	71
1.3. Grzech pierworodny w nauczaniu teologów	74
1.4. Grzech pierworodny w ujęciu nauk pozateologicznych	75
2. Szatan przyczyną zła moralnego	76
3. Zło moralne jako nieprzystosowanie społeczne	79
3.1. Pojęcie nieprzystosowania społecznego	80
3.2. Rodzaje nieprzystosowania społecznego	84
3.2.1. Nieprzystosowanie negatywne	86
3.2.2. Nieprzystosowanie pozytywne	88
3.2.3. Nieprzystosowanie twórcze	90
4. Podsumowanie rozdziału	92

Rozdział III

Podmiotowe przyczyny przestępczości

1. Psychopatyczne zachowanie w społeczeństwie	98
2. Objawy wykołejenia i zachowania przestępczego	100
2.1. Niepowodzenia w szkole, początkiem procesu wykołejenia	102
2.2. Ucieczka z domu, jako objaw początku wykołejenia się nieletnich	103
2.3. Badania szczegółowe przyczyn przestępczości młodzieży	106
2.4. Choroby psychiczne a przestępczość	109
3. Wzrost przestępczości kobiet	113
4. Podsumowanie rozdziału	121

Rozdział IV
Spoleczne przyczyny i objawy zła moralnego
w okresie posttotalitarnym

1. Patologia rodziny	123
2. Patologia środowiska	126
3. Podkultury młodzieżowe, jako przyczyna przestępczości	128
4. Transformacja ustrojowa i gospodarcza sprzyja przestępczości	130
5. Bezrobocie młodzieży przyczyną kolizji z prawem	133
6. Alkoholizm dzieci i młodzieży	135
6.1. Zagrożenia alkoholizmem dzieci i młodzieży – badania szczegółowe	137
6.2. Wiedza na temat alkoholizmu	140
6.3. Stosunek do alkoholu w rodzinie	141
6.4. Wiek inicjacji alkoholowej	142
6.5. Stosunek młodzieży do spożywania alkoholu	145
7. Narkomania	146
7.1. Przyczyny odurzania się ludzi	148
7.2. Wiedza na temat narkomanii	152
7.3. Sposoby leczenia narkomanów	155
8. Seksualizm jako zagrożenie moralne	156
8.1. Pornografia	159
8.1.1. Szkodliwość narkomanii	160
8.1.2. Dewiacje seksualne	161
9. Postawa młodzieży wobec dziewictwa	163
10. Ucieczka młodzieży do sekt	167
11. Podsumowanie rozdziału	170

Rozdział V
Przestępczość a wymiar kary

1. Teologiczne uzasadnienie kary	174
2. Pojęcie kary	175
2.1. Rodzaje kar i sposoby karania	179
2.2. Reforma systemu karania	180
2.3. Znajomość systemów penitencjarnych wspomaga pracę duszpasterską	184
2.4. Społeczeństwo polskie w odniesieniu do systemu penitencjarnego ...	186
2.5. Dlaczego społeczeństwo polskie nie akceptuje wymierzanej kary? ...	189

3. Kara śmierci	192
4. Możliwość likwidacji kary i karania	199
5. Podsumowanie rozdziału	201

CZĘŚĆ DRUGA
WYZWANIA DLA DUSZPASTERSTWA

Rozdział I
Nowa rzeczywistość pastoralna w XXI wieku

1. Odkrywanie siły kulturotwórczej w tradycji religijnej	214
1.1. Kulturotwórczy charakter religii	216
1.1.1. Religia jako inspiracja kultury	216
1.1.2. Wpływ religii na powstawanie cywilizacji	218
2. Powszechne głoszenie Ewangelii	220
2.1. Katolik jako pracodawca	223
2.2. Katolik jako pracownik	224
2.3. Katolickie zasady organizacji pracy	225
3. Zadania duszpasterskie w okolicznościach XXI wieku	226
3.1. Informacja wyzwaniem pastoralnym w XXI wieku	227
3.1.1. Pozytywne skutki informowania	229
3.1.2. Niebezpieczeństwa płynące z informacji	230
3.1.3. Potrzeba kontaktu człowieka z drugim człowiekiem	232
3.1.4. Działalność duszpasterska uwzględniająca niebezpieczeństwa płynące z informacji	232
3.2. Działalność duszpasterska w warunkach liberalizmu	238
4. Podsumowanie rozdziału	240

Rozdział II
Katechizacja w szkole

1. Religia w szkole	245
1.1. Stosunek uczniów do religii w szkole	246
1.2. Wpływ nauczania religii w szkole na rodzinę	247
1.2.1. Rozmowy na temat religii uczniów z rodzicami i nauczycielami	249

1.3. Wpływ przedmiotu - religia na atmosferę w szkole	251
1.4. Frekwencja uczniów na lekcji religii w szkole	256
1.4.1. Motywacja frekwencji	257
1.5. Ocena lekcji religii w szkole dokonana przez uczniów	262
1.5.1. Sposób prowadzenia lekcji	262
1.6. Wpływ katechezy w szkole na religijność i życie moralne młodzieży	267
2. Podsumowanie rozdziału	269

Rozdział III

Nowe metody duszpasterskie w okresie posttotalitarnym

1. Duszpasterstwo w okresie totalitarnym	274
1.1. Ateizacja narodu	275
1.2. Ważniejsze okresy ateizacji społeczeństwa	276
1.3. Metody duszpasterskie w okresie totalitarnym	278
2. Poszukiwanie metod duszpasterskich po zmianie ustroju politycznego	280
2.1. Trudności w poszukiwaniu metod duszpasterskich w Polsce	283
3. Nowe warunki społeczno-ekonomiczne wymagają nowych metod duszpasterskich	286
3.1. Dostęp do środków masowego przekazu	288
3.1.1. Środki masowego przekazu w służbie duszpasterstwa	288
3.1.2. Cechy mass mediów	289
3.1.3. Technika działania mass mediów	290
3.1.4. Konkurencja w środkach masowego przekazu	291
3.1.5. Środki masowego przekazu w Polsce	292
3.1.6. Wyniki badań opinii publicznej	294
3.1.7. Religia w środkach masowego przekazu	297
3.1.8. Moralne wartości chrześcijańskie w środkach masowego przekazu	301
3.1.9. Nauka Kościoła odnośnie mass mediów	302
4. Duszpasterstwo grupowe	304
5. Duszpasterstwo specjalne	305
5.1. Niewidomi	306
5.2. Głuchoniemi	307
5.3. Ludzie specjalnej troski	308
5.4. Ludzie moralnie upadli	310

5.5. Innowiercy i ateści	312
6. Podsumowanie rozdziału	317

Rozdział IV
Najważniejsze zadania duszpasterskie
w społeczeństwie posttotalitarnym

1. Katolicyzm polski w konfrontacji z Unią Europejską	320
2. Rola rodziny w społeczeństwie	323
2.1. Małżeństwo jako naturalny sposób powstawania rodziny	326
2.2. Cele małżeństwa	337
2.3. Konstrukcja rodziny instytucjonalnej	342
2.4. Wychowanie w rodzinie	346
2.5. Formy wychowania dziecka w rodzinie	351
3. Duszpasterstwo rodzin	352
3.1. Rodzina Kościołem domowym	353
3.1.1. Realizacja funkcji nauczycielskiej w Kościele domowym	354
3.1.2. Realizacja funkcji kapłańskiej	355
3.1.3. Realizacja funkcji pasterskiej	356
3.2. Poradnictwo rodzinne	357
3.3. Duszpasterstwo młodych małżeństw	358
3.4. Rodzina rodzin	359
4. Nawracanie upadłych pierwszą powinnością duszpasterską	359
4.1. Nawracanie jako stały proces	365
4.2. Warunki nawrócenia	369
4.3. Osiągnięcie sukcesu w procesie nawrócenia	372
4.4. Troska o nawróconego	374
5. Podsumowanie rozdziału	376

Rozdział V
Zadania kapłanów i świeckich apostołów
w nowych warunkach XXI wieku

1. Przygotowanie duszpasterzy do nowych zadań	378
1.1. Gruntowne wykształcenie	379
1.2. Formacja duchowa potrzebna do większej samodzielności	380
1.3. Zmiana organizacji pracy duszpasterskiej w parafii	382

1.4. Księża katolicycy a polityka	383
1.4.1. Pojęcie polityki	384
1.4.2. Duszpasterstwo w odniesieniu do działań politycznych	385
2. Zadania apostołów świeckich	386
2.1. Apostolat w Nowym Testamencie	391
2.2. Chrzest i Bierzmowanie źródłem apostołstwa świeckich	394
2.3. Funkcje apostołskie ludzi świeckich	397
2.3.1. Funkcje kapłańskie ludzi świeckich	397
2.3.2. Funkcje prorockie	399
2.3.3. Funkcje królewskie	401
2.4. Świeccy apostołowie powołani do przemiany doczesności	403
2.4.1. Apostolstwo własne	403
2.4.2. Świeccy apostołowie wspomagają apostolat hierarchiczny	407
2.4.3. Organizacje katolickie dla świeckich	411
2.4.4. Rola apostołowska kobiety w Kościele	413
3. Podsumowanie rozdziału	416
Zakończenie	421
Zusammenfassung	425
Bibliografia	427
Spis tabel	441
Indeks nazwisk	443